

Åtgärdslista för ökad tillgänglighet

I Mångkulturellt centrum i Fittja

Innehåll

Angöring, parkering.....	3
Ny huvudbyggnad.....	3
Allmänt om lokaler.....	3
Passage från entrédörr till reception.....	4
Kaprum.....	4
Reception/ Information och utställningshallen.....	4
RWC på övre (entré) våningsplan.....	4
Bildverkstad.....	5
Passage.....	5
Konferensrum.....	6
RVC och övriga toaletter på nedre plan.....	6
Bibliotek.....	6
Café.....	7
Västra flygeln (Tingssalen).....	7
Entré.....	7
Lilla mötessalen.....	8
Kaprum och toalett, bottenplan.....	8
Trappa.....	8
Stora mötessalen (Tingssalen).....	9
Toaletter på övre våningsplan.....	9
Gamla huvudbyggnad.....	9
Entréer.....	9
Nedre plan.....	9
Övre plan.....	10
Webbsida, information om tillgänglighet.....	10

Angöring, parkering

- Parkeringsplats för personer med rörelsehinder bör uppnå minst 3,6 meter netto, dvs utan den markerade avstigningsytan. Om endast en parkeringsplats är reserverad, bör den vara 5 meter bred med avstigningsmöjlighet för såväl föraren som medpassageraren. Förslagsvis kan kantstenen tas bort och ett räcke sättas upp vid diket ändå fram till gångbron. Lyktan vid parkeringsplatsen skulle då behöva flyttas. Avstigningsytan bör markeras vid ömse sidor.
- Rökplatsen ska flyttas till motsatta sidan, längre bort från entrén.
- Parkeringsplats för personer med parkeringstillstånd bör skötas vintertid så att markeringarna är synliga.
- Tillgängliga sittplatser ska utplaceras längs gångvägen mellan MKC och tunnelbanestation.

Ny huvudbyggnad

- Entrén bör vara belyst.
- Texten på entréskylten bör vara större så att den kan läsas på avstånd, se tabellen i Åtgärdslistan.
- Svepytan ska kontrastmarkeras i golvet/marken/säkerhetssensor bör installeras.
- Öppningstid ska justeras till 20-25 sekunder.
- Oskyddade glasytor i delar av entrépartiet ska varningsmarkeras i ögonhöjd för stående och sittande/kortväxta personer enligt anvisning i Åtgärdslistan.
- Manöverdon ska flyttas till centrumhöjd 0,8 meter över golvet/marken. Manöverdon i vindfånget ska placeras längre bort från den inre dörrens svepyta.
- Förflyttningvägen mellan angöringsplatsen och huvudentrén ska underhållas även vintertid.
- Inga flyttbara föremål får placeras inom det nödvändiga fria utrymmet vid manöverdon och i den potentiella gånglinjen.
- Askkoppen/rökrutan bör flyttas till motsatta sidan av entrén, minst 10 meter från entrépartiet och så att besökare inte utsätts för röken.
- Kontrastmarkering av manöverdon ska förstärkas på en sida. Förslagsvis ska manöverdon kompletteras med riktningspilar som anger vilken dörr som avses med respektive dörröppnare, vilket kan fungera samtidigt som markering.

Allmänt om lokaler

- Tydliga rutiner för hantering av servicehundars vistelse i lokalerna behövs. Ett rum/utrymme, där hundar(pälsdjur) får vistas ska väljas och ledsagarservice ska erbjudas vid behov. Städ rutiner ska omfatta våtstädning regelbundet.
- Visuellt brandlarm bör installeras
- Klädhängare ska kontrastera i ljushet mot underlaget 40 % enligt NCS.
- Punktbelysning ska installeras i hörsalen vid podiet med talarstolen, i reception/informationsdisken och i utställningshallen.
- Avskärmningsmöjlighet ska finnas vid dagsljusinsläpp.
- Lukten från köket bör åtgärdas.

- Takskyltar bör hänvisa till toaletter, konferensrum och kafeteria, samt till hiss på nedre plan.

Passage från entrédörr till reception

- Fönstren i passagen ska avskärmade mot bländande dagsljus med gardiner eller persienner.
- Den öppna dörrpassagen ska kontrastmarkeras i karmen med 40 % enligt NCS skala.

Kapprum

- Klädhängare ska kontrastera mot underlaget.
- Klädhängare bör kompletteras med några på lägre nivå (0,8 – 1,0 meter över golvet) i traditionell utformning.
- Förvaringskåp ska skyltas på ett sätt som är lättare att förstå, förslagsvis på gavelsida och med riktninggivande skylt vid taket.

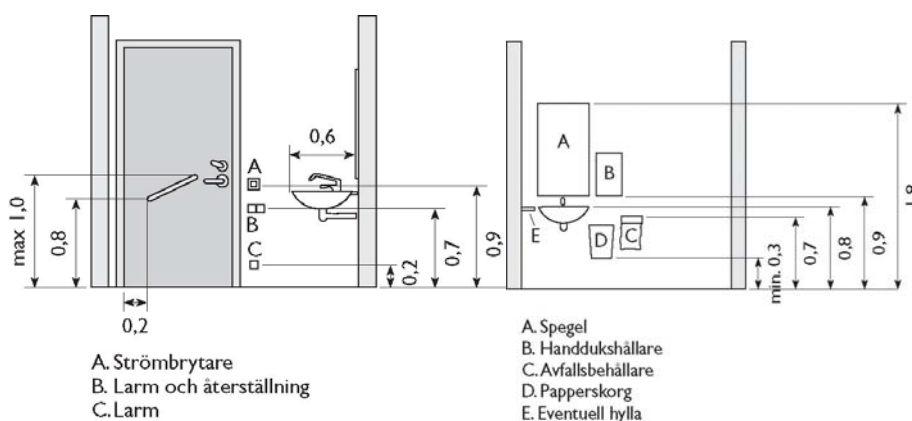
Reception/ Information och utställningshallen

- Hörslina i receptionen bör installeras. Information i form av piktogram ska sättas upp vid receptionen, när hörslina är installerad.
- Den delen av receptionsdisken där besökarna tas emot bör vändas så att besökare inte kan bländas av det stora fönstret mittemot.
- Receptionsdisken bör också förses med en del som är nersänkt till 0,7 – 0,8 meter över golvet och så att besökare med rullstol kan lätt se över disken. Den nersänkta delen ska vara ca 1 meter bred.
- En skylt bör sättas vid receptionen, väl synlig från entrén.
- En teleslinga för reception ska finnas, information om att den finns ska sättas upp väl synligt vid disken.
- Bordsbelysning, som lätt kan riktas om, bör finnas vid receptionsdisken.
- Dörrpassagen in i utställningshallen med receptionen ska kontrastmarkeras vid dörrfoder med minst 40 % ljushetskontrast mot omgivande ytor.
- Manövreringsutrymme framför den befintliga disken ska ökas till minst 1,5x1,5 meter (tag bort ett av borden framför disken).
- För ev. val av nya växter, se först <http://alltomallergi.se/default.aspx?mid=218&did=204> . En lista över växter som rengör luften bifogas den här åtgärdslistan.
- Alternativa format är nödvändiga för att komplettera den dåliga läsbarheten av olika exponat.
- Vid expositioner bör även den tillfälliga inredningen uppfylla kontrastkraven 40 % enligt NCS skala.

RWC på övre (entré) våningsplan

- Markera den glasade ytan i dörrbladet i passagen mellan reception och RWCn i ögonhöjd för sittande och för stående personer.

- Kontrastmarkera dörrlist vid dörrpassagen till RWCn.
- Flytta föremål som hindrar tillgång till dörrhandtaget vid RWCn. Bevara alltid minst 0,7 meter fritt utrymme bredvid manöverdon.
- Flytta draghandtaget på dörrens innersida till intervallet 0,8 – 1,0 meter över golvet, med nedersta punkt 200 mm från dörrens upphängning.
- Vid nästa upprustningstillfälle ska bakgrundens färgsättning väljas så att den kontrasterar mot inredningen med minst 40 % ljushetskillnad.
- Tvättstället ska flyttas ner 100 mm så att övre kanten sitter 0,8 meter över golvet.
- Övriga inredningsdetaljer bör omplaceras så att de motsvarar anvisningar enligt figuren nedan (fig.1).
- Pärönkontakt ska fästas på armstödet framkant.
- Visuellt brandlarm bör installeras.

Figur 1

Bildverkstad

- Passagen in/från bildverkstaden ska kontrastmarkeras vid kanten.
- Grinden mellan bildverkstaden och trappan upp till loftet ska hållas stängd och markeras vid kanter.
- Trappans nedersta och översta trappsteg ska kontrastmarkeras.

Passage

mellan reception och konferensrum, café och bibliotek

- Den dåliga ljudmiljön i passagen bör åtgärdas genom bearbetning av utrymmet med exempelvis plattor av ljuddämpande material.
- Den fribärande trappan bör byggas in på ett mer permanent sätt än att ställa tillfälligt överbliven möblering under. Extra förvaringsutrymme kan vara ett förslagsexempel.
- Översta och nedersta trappstegen i varje trapplopp ska kontrastmarkeras med minst 100 mm bredd och 40 % ljushetskillnad enligt NCS jämfört mot omgivande ytor.
- Ledstång bör bytas mot en med diameter mellan 40 – 45 mm. Den ska kontrastera mot väggen med samma ljushetskillnad som ovan.
- Hissdörren på nedre plan ska kontrastmarkeras (40 % enligt NCS) och skyltas.

- Automatisk dörröppning ska finnas på båda stannplan. Dörrens slagyta ska markeras i golvet. Separat öppningmanöverdon ska placeras minst 0,7 meter från dörrbladets slagyta.
- Hissen bör förses med akustisk information.

Konferensrum

Åtgärdsförslag

- Skylden vid dörren bör kompletteras med en som man kan komma tätt intill och läsa av taktilt.
- Föremål placerade innanför ingången till konferensrummet skall flyttas. Manövreringsyttrymme på minst 1,5 x 1,5 meter innanför dörren ska alltid bevaras.
- Lösa hinder i förflyttningssvågar får inte förekomma.
- Personer med rullstol bör beredas platser även på längre avstånd från duken. Exempelvis skulle kunna tas bort några platser från den översta raden så att en rullstolsanvändare kan få plats där, eller att rullatoranvändare kan sätta sig med rullator bredvid sittplatsen.
- Belysningen ska kompletteras med riktbar punktbelysning.
- Kanter mot rampen ska tydligare kontrastmarkeras (med samma färgnyans, men bredare markering, minst 100 mm).
- Rampens lutning ska kontrastmarkeras vid nedersta och översta punkter.
- Ledstrång vid rampen bör bytas mot en greppvänlig variant med diameter mellan 40 – 45 mm.
- Trappans kontrastmarkeringar ska kompletteras med bredare (100 mm) markering vid översta och nedersta trappstegen.
- Hörslingan bör aviseras redan utanför ingångsdörren.

RVC och övriga toaletter på nedre plan

- Hygien- och städartiklar som används på toaletterummen ska vara parfymfria.
- Toalettinredning ska kontrastera mot bakgrund, vilket bör ändras vid upprustningstillfälle.
- Handfatet bör sänkas till 0,8 meter över golvet, alternativt kan ett höj- och sänkbart handfat installeras.
- Draghandtaget vid RVC dörrens innersida bör sänkas så att det sitter med centrum 0,8 meter över golvet.
- Pärön kontakt från nödlarmet på RVC ska fästas på armstödet intill.
- Visuellt brandlarm ska installeras i samtliga toaletterum.

Bibliotek

- Samtliga oskyddade stora glasytor i biblioteket ska kontrastmarkeras, se förslaget nedan (fig 2).
- Förflyttningssvågar ska hållas fria från tillfälliga hinder.
- Fasta hinder ska kontrastera med bakgrunden.
- Alternativa format ska kunna erbjudas vid behov eller på beställning information finns inte.

- Information om att viss information riktad till besökare finns inläst på diskett/CD rom ska exponeras på hemsidan, likaså information om att viss hjälp och ledsagning inom bibliotek kan fås.
- Information om pälsdjurspolicy ska kunna hittas på webbsidan.

Figur 2

Café

- Passagen in i caféet ska kontrastmarkeras vid kanten (med 40 % enligt NCS skala), både på ut- och insidan.
- Utstickande delar i förflyttninglinjen ska tas bort, alternativt flyttas till väggen med de upphängda tavlorna där de också kommer att kontrastera bättre mot bakgrunden (bild 43).
- Buffebordet bör förses med rundade hörn.
- Sittplatser bör kompletteras med några med armstöd.
- En del av serveringsdisken vid kassan bör sänkas till 0,70 – 0,80 meter över golvet så att man obehindrat kan få kontakt med personalen även från sittande position.
- Innehållsdeklaration av de serverade maträtterna bör finnas.
- Menyer ska skrivas med en enkel skrivstil, vågrätt.
- Belysning i lokalen ska förstärkas.
- Åtgärdsförslag till uteplatsen kan ej lämnas pga. den pågående ombyggnationen.

Västra flygeln (Tingssalen)

Entré

- Markering på översta och nedersta trappstegen bör breddas till minst 100 mm.
- Lutningens början och slut bör kontrastmarkeras.

- Nivåskillnad vid övergången mellan markunderlaget och trärampen ska åtgärdas. Helst med att höja underlaget vid anslutning till rampen. Löst grus ska bytas mot fastare material.
- Ledstång bör bytas mot sådan som går att grepa om.
- Vid höger sida av trappan (sett nerifrån) ska sättas en greppvänlig ledstång som ska löpa även längs vilplanet och ansluta till fasaden.
- Ledsången ska förse med tvärså ca 0,4 meter över underlaget.
- Rökförbud utanför entrén ska införas. En rökruta minst 10 meter från entrén bör ordnas.
- Tröskel i entrén ska avfasas.
- Dörröppningsautomatik bör installeras. Alternativt bör dörren förse med mekanism, som möjliggör att spärra upp den i uppställt läge.

Lilla mötessalen

- Rummet ska förse med permanent skylt med bra kontrast, relief och/eller punktskrift, som placeras bredvid dörrens handtagssida.
- Den höga tröskeln ska avfasas, eller om möjligt tas bort helt.
- Dörren till rummet bör förse med en dörrspärr, som skulle möjliggöra att dörrbladet kan spärras i öppet läge. Alternativt ta bort dörrstängaren.
- Belysningen ska kompletteras med punktbelysning vid den vita tavlan.
- Klädhängaren bör förse med krok på lägre nivå, max. 1,1 meter över golvet.
- En mobil hörselslinga ska vara tillgänglig vid behov. Information om att den finns ska aviseras med en dekal vid dörren, samt annonseras på webben.
- Färgsättningen av rummet bör om möjligt ändras så att tydligare ljushetskontraster framhävs, framförallt vid de utstickande byggnadsdelarna och vid pelare.
- Dörrens kontrastmarkering bör förstärkas på utsidan.

Kapprum och toalett, bottenplan

- Toalettskylt med relief och piktogram bör placeras om bredvid dörrens handtagssida, ca 1,6 meter över golvet. Om kapprummet används för sitt ändamål ska det också skyltas med relief och piktogram på samma sätt som toaletten.
- Dörrstängare och tröskel ska tas bort vid den tunga dörren.
- Dörrarnas kontrastmarkering bör förstärkas.
- Hatthyllan bör förankras i golvet och kompletteras med klädkrokar på 1,1 – 1,2 meters höjd.
- Toalettrummet användbarhet skulle kunna höjas med att byta plats mellan toalettstolen och handfatet bredvid, samtidigt som kanten vid duschplatsen tas bort och lutning till brunnen ökas till max. 1:50.
- Om detta inte planeras ska kanten mellan duschplatsen och den övriga toalettrummet yta varningsmarkeras /kontrastmarkeras.
- Två kranar vid tvättställ bör bytas mot en engrepsblandare.
- Hygienartiklar ska vara doft-/parfymfria.

Trappa

- Nedersta och översta trappstegen i trappan ska kontrastmarkeras med minst 100 mm bred markering.

- Det översta trappstegets markering bör ha varningskaraktär (getingtejp)
- Ledstång ska målas om så att den kontrasterar i ljushet mot bakomliggande vägg.

Stora mötessalen (Tingssalen)

- Rummet ska förses med permanent skylt med bra kontrast, relief och/eller punktskrift, som placeras bredvid dörrens handtagsida.
- Dörren bör kontrastmarkeras vid foder.
- Sittplatserna bör kompletteras med några som har armstöd.
- En mobil hörselslinga ska vara tillgänglig vid behov. Information om att den finns ska aviseras med en dekal vid dörren, samt annonseras på webben.

Toaletter på övre våningsplan

- Dörrlåset bör bytas mot en typ som kan hanteras med en hand
- Kontrastmarkering av dörrar och utrustning ska förtydligas
- Belysningen ska förstärkas
- Visuellt brandlarm bör installeras.
- Hygienartiklar ska vara doft-/parfymfria.

Gamla huvudbyggnad

Entréer

- Dörrstängarna vid samtliga dörrar i huset bör justeras till smidigare användning.
- Dörrarna är slitna och fuktsvällda och ska repareras, vilket kommer att positivt påverka användningen. Dörröppningsautomatik ska installeras vid huvudentren.
- Trappan utanför huvudentren ska kontrastmarkeras vid nedersta och översta trappstegen. Skador i trappan ska repareras.
- Ledstänger ska sättas upp vid varje sida, alternativt i mitten av trappan.
- De alternativa vägarna till entrén utan trappor bör beläggas med förflyttningsvänligare yta. Prioritera den kortare gångvägen mellan angöringsplatsen och entrén.
- Den höga tröskeln i den alternativa ingången ska åtgärdas, helst med höjning av ytan utanför.
- Sittgruppen utanför entrén ska flyttas så att båda gångvägarna mot den alternativa ingången är fria.
- Innanför "handikappentrén" ska det låga takets underkant kontrastmarkeras.
- Skylten "Handikappentré" bör bytas mot piktogram, väl synlig (större) från angöringsplatsen.

Nedre plan

- Trösklar ska bilas ner, avfasas, eller helst tas bort där det är möjligt.
- Dörrfoder eller dörrblad ska kontrastmarkeras mot omgivande ytor.
- Belysningen ska förstärkas, punktbelysning tillsätts vid talarplatsen.
- Hörselslingan (mobil) ska anskaffas. Information om att hörselslingan finns att tillgå ska sättas upp vid entrén och på hemsidan.

- Möjligheter till att bygga en tillgänglig toalett (alt. liten toalett) på nedre våningsplan ska undersökas.

Övre plan

- Översta och nedersta trappstegen i alla trapplopp ska kontrastmarkeras med kulör vars ljushetsvärde är ca 0,94.
- Trösklar ska bilas ner, avfasas, eller helst tas bort, där det är möjligt.
- Trösklar som inte kan tas bort eller förblir höga ska kontrastmarkeras.
- Tröskel i passagen till korridoren med toalettutrymme ska tas bort.
- Dörrfoder eller dörrblad ska kontrastmarkeras mot omgivande ytor.
- Belysning ska förstärkas, punktbelysning tillsätts vid talarplatsen.
- Hörselslinga (mobil) ska anskaffas. Information om att hörselslingan finns att tillgå ska sättas upp vid entrén och på hemsidan.
- Sittplatser i mötesrum bör kompletteras med några med greppvänliga armstöd.
- Riktningsskylt till toaletter ska sättas upp i trapphus på nedre och övre plan.
- Utstickande hatthylla ska förankras i golvet med gavelsida.

Webbsida, information om tillgänglighet

Åtgärdsförslag

- Uppdatera informationen på webben om tillgänglighetsstatus av Mångkulturellt centrum. Felaktigheter i den befintliga tillgänglighetsinformationen ska rättas enligt rapporten.
  - Den befintliga tillgänglighets informationen på Mångkulturellt centrum hemsida ska ändras enligt nedan:
    - Hörselslinga finns i hörsalen/-
    - Hiss tillgänglig för personer med nedsatt rörelseförmåga finns/ **komplettera med mått och info om att det saknas dörröppningsautomatik**
    - Toalett rymlig för manuell rullstol finns/ **komplettera med mått**
    - Elektronisk dörröppnare och kontrastmarkering på dörrar finns/ **dörröppnare finns endast vid entrén. Kontrastmarkeringar är inte konsekventa.**
    - Taktila skyltar finns/**vid toaletter finns taktila skyltar, men dessa saknas vid en del andra lokaler såsom Tavernan, bibliotek m.m.**
    - Ljudligt utrymningslarm finns/ **komplettera med information om att visuellt utrymningslarm saknas.**
    - Tavernan erbjuder laktosfri kost, glutenfri kost och diabeteskost/ **Tavernan är inte skyltad, det är bättre att använda mer allmän förteckning (såsom kafeteria eller liknande) .**
    - **Komplettera med information om kontrastmarkeringar på trappor, ledstängernas utformning, information om att informationsdisken saknar teleslinga, informera om dagsljusinsläpp, takhöjd och akustiska förhållanden, samt rutiner gällande pälsdjur.**

- De gamla byggnaderna
  - Ramper för rullstolar finns till flygelbyggnaderna/ **komplettera med bilder av rampen/ gångytan vid de gamla byggnaderna och info om tröskel, nivåskillnader m.m.**
  - Handikappanpassade toaletter finns/**detta stämmer inte**
  - Taktila skyltar finns/**stämmer inte helt**
  - Parkering med handikapptillstånd på gården/**komplettera med mått.**
  - **Information om tillgänglighetsstatus ska ändras och kompletteras kontinuerligt i samband med tillgänglighetsförbättringar.**
- För information om begreppsanvändning, se Socialstyrelsens webbsida under <http://www.socialstyrelsen.se/fragorochsvar/funktionsnedsattningochfunktio>